

dem napsal úvod k této knize, Afrika Bambaataa, Chuck D, Ice Cube a Grandmaster Flash, Dr. Dre, Snop Dog, RUN Dmc aj. Excelentně vtahuje čtenáře například do situace, ve které se nacházel Jižní Bronx jako jedno z hlavních center vzniku hip-hopu. Uvádí, že v této části New Yorku během sledovaného období zaniklo 600 000 pracovních míst, 43 000 bytů a čtvrt opustilo 750 000 obyvatel, tři ze čtyř dětí nedokončily střední školu a skončily bez práce. Zoufalá úroveň Bronxu vedla k vytvoření mnoha gangů jako například známých Savage Nomads nebo Black Spades. Fungování gangů je zde také detailně popsáno a navíc doplněno mapami znázorňujícími jejich výskyt a působení. Kniha se však zaměřuje nejen na to, kdo zformoval první koncept hip-hopu, tedy na rapery, tanečníky break dance, či graffiti výtvarníky, ale i na to, jakými společenskými a kulturními změnami hip-hop v průběhu času procházel, a autor tu neopomíjí popsat ani „osudný“ obrat roku 1979, kdy se hip-hop vydal na komerční dráhu. Chang tvrdí, že pokud se bluesová kultura vyvíjela z útlaku nebo nucených prací, pak hip-hopová kultura se vyvíjela z podmínek, kde nebyla práce žádná.

Daniela Hamm-Kalmanová

Christopher Deliso, ***The Coming Balkan Caliphate: The Threat of Radical Islam to Europe and the West***. Westport: Praeger Security International, 2007, 240 s.

K renesanci islámu po pádu komunismu začalo docházet i v balkánském prostředí, hlavně na území bývalé Jugoslávie. Často to bylo spjato i s růstem národního podvědomí místních etnik, pro která bylo náboženství jedním z nejvýznamnějších identifikačních znaků. Náboženské znovuzrození islámu po letech ateistického vládnutí však s sebou neslo i pronikání radikálních a fanatických myšlenek a ideových konstrukcí, s nimiž se toto prostředí muselo vyrovnávat prakticky poprvé v historii. Tato otázka byla také často soudobými historiky či žurnalisty opomíjena či zlehčována.

Autor této knihy je americký novinář, který se zejména po zářijových útocích roku 2001 v New Yorku začal zajímat o radikálně islamizační trendy právě v prostoru Balkánského poloostrova, přičemž mohl využít i svá byzantská studia v Oxfordu a praxi, již získal při řízení nezávislého internetového zpravodajského portálu Balkanalysis.com. Jeho kvality potvrzuje i to, že je terénním analytikem londýnské *Economist Intelligence Unit* na Balkáně.

Delisova práce se zabývá nejvýznamnějšími projevy působení islámu v politice, veřejném i soukromém životě a kultuře národů Albánie, Bosny a Hercegoviny, Kosova, Makedonie, Turecka či srbského Sandžaku. Deliso tu také odhalil hrozby islámských skupin, jež byly vnějšmu světu doposud skryty nebo byly úplně neznámé. Důvodem autorova zájmu byla mj. také obava z přílišné koncentrace Západu

na probíhající konflikt na Blízkém Východě a v Afghánistánu, vedoucí k opomíjení potenciální hrozby původem z balkánského prostředí. Autor se také koncentruje na fakt, že během válek při rozpadu Jugoslávie do tohoto prostředí přišlo mnoho vyškolených veteránů svatě afghánské války proti Sovětskému svazu. Často se na Balkáně usadili a mohou představovat hrozbu v podobě tzv. spících teroristů.

I když je autor v první řadě novinářem, což ovlivnilo i stylistickou podobu publikace i jeho práci s argumenty, je této knize nutno přiznat zásluhu v podobě přínosu nových informací a podíl na otevření diskuse o tématu, jemuž nebyla delší dobu věnována dostatečná pozornost.

Radek Oravec

Raymond Detrez, Barbara Segaert, eds., ***Europe and the Historical Legacies in the Balkans***. Bruxelles: Peter Lang Verlag, 2008, 184 s.

Sborník byl sestaven z výstupů ze stejnojmenné konference, která se konala v roce 2006 v Antverpách za účasti badatelů belgických univerzit. Asi jediným pojítkem značně heterogenní směsi publikovaných studií je hledání odpovědi na otázku, nakolik je „kulturní identita“ Rumunska a Bulharska (ne)slučitelná s evropskou. Podle editorů a většiny autorů statí jsou Rumunsko a Bulharsko v západní Evropě stále vnímány prizmatem balkanismu – tedy určitým způsobem povýšeneckého nazírání západních badatelů a veřejnosti, nazírání založeného na stereotypech, neznalosti a orientálních asociacích, které tento region na Západě vzbuzuje. Zatímco vstup zemí středovýchodní Evropy do Evropské unie v roce 2004 v evropské „patnáctce“ vážnější debatu o jejich „evropskosti“ nevyvolal, o tři roky později tomu již v případě těchto dvou balkánských zemí bylo jinak. Sounáležitost Rumunska a Bulharska s evropskou kulturní tradicí byla zpochybňována z několika důvodů, mezi nimiž zvláště vynikaly byzantská, osmanská a komunistická tradice v regionu, teritoriální (a kulturní?) blízkost k Turecku, nad jehož „evropskými kvalitami“ se na Západě vznáší velký otazník, a v neposlední řadě také spojitost území Rumunska a Bulharska s válkami, jež provázely rozpad socialistické Jugoslávie, kvůli jejich žurnalisticky populárnímu označení „balkánské války“.

Autoři staví tento fakt do protikladu vlastní percepci „kulturní identity“ dvou balkánských států, které o své „evropskosti“ nemají žádné pochybnosti. Rumuni poukazují na svůj antický původ odvozený od Dáků a Římanů, Bulhaři zase od Thráků. To vše je stvrzeno výklady jednotlivých národních historií, na které, byť je vytvořili nacionálně motivovaní historikové, později navázaly koncepce „národního komunismu“ v období vlády Todora Živkova a Nicolae Ceaușeska. Střet dvou zmíněných pohledů na „kulturní identitu“ Rumunska a Bulharska vede podle autorů k nutnosti zřeknutí se černobílého nahlížení a naopak k pokračování v plodné diskusi o tom, co vlastně pojem „kulturní identita Evropy“ znamená a kam až tato identita sahá.